

in Ukraine and abroad. «Forest Song» represents creative mix of national traits, traditions, and modernized European worldview. During her life, Lesya Ukrainka permanently widened her knowledge and improved writing skills which led to distinct evolution of her works. Artistic qualities and high level of expressive potential make «Forest Song» one of the most important achievements of world dramaturgy. Yet, the literary and aesthetic principles of this art work (such as literary movement, genre, style, etc.) still require terminological distinctiveness.

Key words: Lesya Ukrainka, verse drama, drama-feerie «Forest Song», modernism, neo-romanticism, mythopoetics.

Вільчинська Тетяна Пилипівна – доктор філологічних наук, професор кафедри загального мовознавства і слов'янських мов, декан факультету філології і журналістики Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, *ORCID iD:* 0000-0003-4881-6132; tetyana_v@ukr.net

Вільчинський Олександр Казимирович – кандидат наук із соціальних комунікацій, викладач кафедри журналістики Тернопільського національного педагогічного університету імені В. Гнатюка, *ORSID iD:* 0000-0001-8369-1692; vilchuk2008@ukr.net

УДК 821.161.2-31Кос7Еней.09

Ганна Звягіна

Функціональність діалогів у повісті Юрія Косача «Еней і життя інших»

Статтю присвячено темі функціональності діалогів у повісті Юрія Косача «Еней і життя інших». Увагу приділено особистості письменника і твору, який відобразив авторські шукання національної ідентичності. За темою дослідження обрано діалоги різної форми, структури та змісту та пряма мова персонажів.

Ключові слова: вставлення, діалог, національна ідентичність, парцеляція, функціональність.

Юрій Косач (1909–1990) – визначний письменник ХХ століття. Продовжуючи родинні традиції, він проявив себе як прозаїк і драматург, поет і публіцист, а також як майстер історичного жанру. Але попри значний творчий доробок та славетний родовід, Юрій Косач у критиці завжди вважався постаттю неоднозначною і навіть одіозною [5, с. 2].

Цікавими з погляду інтерпретації творчості письменника є розвідки, написані ще за його життя авторства Г. Костюка,

Ю. Шевельова, У. Самчука, В. Державина, Д. Донцова, Б. Бойчука, О. Тарнавського. Особливості індивідуального стилю письменника, проблематика та образи його творів проаналізовано Л. Бурачинською, М. Гнатишаком, М. Голубцем, С. Гординським, О. Дніпровським, Л. Нигрицьким, Б. Чорногорою. Важливими для розуміння творчості письменника є розвідки М. Стеха. Традиція косачезнавства побудована на основі літературно-критичних праць В. Агеєвої, С. Андрусіва, І. Васишин, М. Васьківа, Р. Горака, О. Дмитрука, Ю. Мариненко, Н. Мафтин, С. Павличко, Р. Радишевського, А. Ращенко, С. Романова, С. Семенко, Г. Семенюк, І. Сквирської, О. Шалагінової та ін.

Попри, на перший погляд, достатню дослідженість творчості Юрія Косача, усе ж залишаються не з'ясованими ще ряд питань. Зокрема, на наш погляд, це мовні особливості творів письменника. Нерозглянутою також є така специфічна складова індивідуального стилю автора, як діалоги.

Діалогічне мовлення, що реалізує одну з найважливіших функцій мови – комунікативну – використовується для передачі різного типу інформації кількома каналами: словесним, інтонаційним, міміко-жестикуляційним, ситуативно-предметним. Найтипівішим видом діалогічної єдності є питально-відповідний комплекс, що найбільш досліджений у лінгвістичній літературі. Серед праць, присвячених риторичним запитанням, варто виділити дослідження Т. Сергєєвої та П. Дудика. Дослідження діалогічного мовлення є вивченням функціонування мови у найприроднішій для цього формі, де найяскравіше проявляється синкретична природа мовлення. Безпосередній контакт примушує мовців постійно зважати на реакції співрозмовника, його поведінку, використовувати попередні відомості про нього. Таким чином, дослідження функціональності діалогів твору «Еней і життя інших» є вдалим способом інтерпретації повісті, дає можливість проаналізувати її на багатьох рівнях, дійти до висновку про пошуки автором у своїй творчості національної ідентичності.

Повість «Еней і життя інших» (1946) писалася як твір животрепетно ідеологічний і сучасний у сенсі його пов'язаності з філософськими й ідейними шуканнями мурівської доби [1, с. 11].

МУР проіснував усього три роки, з грудня 1945 по 1948 рр., проте відіграв роль каталізатора нового українського мистецького

життя і намагався звести до спільного знаменника різноманітні течії і протилежні настрої, що панували в середовищі емігрантів.

Важливо розуміти, чому героями повісті стають тільки емігранти: автор намагається «уявити» і створити кілька варіантів пошуку національної ідентичності в особливих умовах відірваності від Батьківщини. Таким чином, національна ідентичність для героїв повісті стає однією із центральних засад повноцінного існування, формується в ситуації розщепленої свідомості. До того ж, використані у творі дискусії в художній формі відображають справжні мурівські публічні обговорення питань, пов'язаних із мистецтвом [2, с. 44, с. 47].

За свідчення Юрія Шереха, Косач пряму мову своїх героїв не починає з нового абзаца, а включає в текст. ... Це – не оригінальність, а закономірний вияв ... бажання схопити всю різноманітну єдність голосів і явищ життя як цілість, злити їх в один суцільний і нестримний потік. [6, с. 245]: «*Але я непорушно слухав... – «ця дівчина мене зажене в могилу» — «але чому, Ганно Олексіївно» – встрявав я глухо...»* [3, с. 258].

Ще одним свідченням того, що твір належить до емігрантського періоду творчості автора є цікаве поєднання у діалогах різних мов, серед яких превалує французька, українська, до яких додається німецька, англійська та латина. Безумовно, це свідчить про глибоку освіченість автора і вміння передавати голоси героїв різними способами, поглиблюючи їхню характеристику. Так, згадана у попередньому прикладі Ганна Олексіївна, що «її час спинився на якомусь 1913 році, і високоносність петербурзького пансіону й надземність Зимового палацу не знищили ці тверді роки», спілкується підкреслено лише французькою: «*Я виступаю з лицарською міною: – Vous me permettez, comtesse, mais vous exagérez – je trouve que Mr Fred est un gentleman très instruit... він багато читає, він добрий фахівець... – Mais je ne parle pas de cela, – перебуває мене Ганна Олексіївна... Etsesmanières!.. Effroyables!..»* [3, с. 260]. Галочка надає перевагу українській, що характеризує її як патріотку. Професор змішує мови у своїх монологіях, намагаючись, таким чином підкреслити свою інтелектуальність.

Опис зовнішності Ірина оформлений як репліка діалогу: «*І тоді з'явився Ірин – спряжній варяг... – З сірими очима, русявим кучером...»* [3, с. 277]. Одна з рис характеру цієї неординарної

особистості розкривається також у діалозі завдяки звертанню: «– Дорога до Бога?.. – Імовірно, **мій дорогий...** – Ірин підвівся» [3, с. 317].

Цікавим явищем з точки зору оформлення є поєднання діалогічних реплік та прямої мови, включеної в текст: «– Знаю. – А Ірин?... Вона знизала плечима. «Що ж – це наказ. Але (згодом помовчавши), – досі він мене охороняв від цього...» [3, с. 297]. Такі діалоги імітують невимушену розмову, дозволяють читачу проникнутись подіями, почути розмову зблизька.

Пряма мова вводиться до тексту також і без оформлення відповідними розділовими знаками – лапками, комами і тире: «...Я впевняв, що він ненавидів Москву і врейти – врейти – у Ганни Олексіївни заблисли перлинки сліз. *Le pauvre Gogol, quelle honte, mon Dieu, mon Dieu...*» [3, с. 266].

Спостерігаємо в тексті і протилежне явище, коли репліки діалогу оформлені за допомогою прямої мови: «Ірин покликав мене: «За кілька хвилин починаємо акцію», – його шепіт розтанув у слизості диму. Він стояв, склавши руки на грудях. «Де дезертир?» – «Мабуть, ще у Зойки». – «Ці люди мені надокучили. Це оскома доби». – «Що ви думаєте з ними зробити?» [3, с. 321]. Такий спосіб оформлення діалогу створює ефект неочікуваності, особливо враховуючи загальну протилежну тенденцію і є не випадковим.

Нечастотно у розглянутому творі, проте трапляється використання непрямой мови: «Я сказав – так, і любов, і онова, і жага, і життя» [3, с. 296], яка, як правило, є відповіддю на попередню репліку чи діалог і продовжує традицію включення прямої мови в текст твору. Герої Косача промовляють внутрішні монологи, що відображають потік їхньої свідомості і дають повнішу характеристику герою: «Вона думала про м'ясний концерт – ні, ідіотизм. Америка, ні – краще старі Канни, шелест пальм, старовинні вілли. Останні діаманти, дев'яностолітні генерали, голубиний тал у церкві, – ні, – краще спокій, але добре, що Міша в Америці, добре упосадовлений, якби не він, що б це було – ні, жах, жах життя...» [3, с. 261].

Проаналізувавши діалоги твору «Еней та інші» з погляду традиційної структури: питання/відповідь, доходимо до висновку, що прикладів, коли Косач дотримується правил, значно менше, ніж тих, коли ця опозиція тим чи іншим способом змінена. Наприклад, можливе питання без відповіді: «– Що, власне, я маю тут робити?»

[3, с. 292], яке має, певним чином риторичний характер. Проте спостерігається протилежне явище – відповідь на непоставлене питання: *«Я не міг дібрати, хто це писав, аркуш був знищений, обгорілий по краях, і я сидів на горіщі задуманий... – Це писав гетьман Пилип Орлик до мого пращура, полковника Семена в пам'ятний рік 1711, намовляючи його пристати до народної справи...»* [3, с. 267-268].

Навіть у діалогах, що містять питання та відповідь, репліки не пов'язані між собою: *«– Ми сьогодні одержали листа з Америки, від Міші, – заявляє Ганна Олексіївна. – Фред не має зеленого поняття про історію, – говорить Галочка, – він знає історію тільки з фільмів...»* [3, с. 260]. Автор вдало відтворює полілог між членами компанії, що не дуже уважно дослухаються до слів одне одного.

Живе розмовне мовлення імітують короткі, обірвані діалоги: *«– Куди? – Не знаю, Прага. Відень, Берлін, Цюрих... куди-небудь, тільки звідси...»* [3, с. 319]. Це непередбачене, невимушене мовлення, характерне для усної форми. Так само «живими» є відповіді – підхоплення репліки-питання: *«– Ні, це не важливе. З прозорістю віри. З вогнем, що ніколи не добувався назверх, але й ніколи не потахав. Фрагментарне втілення нашої героїки, а втім – ми всі – фрагментаричність... – Мистецтво – це фрагментаричність...»* [3, с. 277]; *«...Ти б почитав ще нам Апокаліпсу. Але все значно простіше, тільки дурні ускладнюють. Як не ми їх, то вони нас. Правда людини там, де її собача доля...»*

– Під муrom, в темну ніч!... Крикнув Потерчейко» [3, с. 315]. Частотним явищем є повтор у відповіді репліки-питання, що також імітує непередбачену розмову і містить певну авторську іронію: *«– Це не сказано. Я розглядаю вас, по-перше, як зрадників, коляборантів з ворогом, по-друге, як закладників. – Вже навіть?.. – Вже навіть»* [3, с. 322].

Саме у діалогах відбувається гра слів, що дозволяє автору відобразити іронічне ставлення до персонажів. Гумор та сарказм не притаманні твору «Еней та інші», лише легка іронія, перше за все у ставленні автора до себе та героїв твору: *«– Пробачте, comtesse, я мушу говорити. І ви, Галочко, пробачте теж. Я вірю в Ірина, як у Бога. – У божка?...»* [3, с. 328]. Іронічність підкреслено контекстом, що «божком» зневажливо називають гостя Ганни Олексіївни – спекулянта – і порівняння з ним Ірина звучить особливо образливо.

Професор Кравчук вважає себе особою непересічною, інтелектуалом, тому насміхається над Енеєм: «– *Cogito – ergo sum*, – озвався я... – *Sum – ergo cogito*, – поправив мене професор Кравчук...» [3, с. 305].

Відтворенням живого мовлення є і парцеляція у репліках діалогу. Трапляється вона часто, таким чином текст повісті стилістично наближається до усного мовлення: «– *Що він думає про вас, Галочко?... – Він закоханий у мені. Це зовсім не смішно. Це трагедійне. І мені навіть шкода його – цього жилистого, випростуваного, блискучого, блискучого марса з сивіючими скронями*» [3, с. 293]; «– *Коли ж буде сигнал? – Я вирішаю. Комітет акції вирішає. Ви теж. І дезертир: Ми троє. Ще не час*» [3, с. 312].

Класифікуючи діалоги твору з точки зору вживання різних частин мови на початку реплік, констатуємо, що відповіді починаються зі стверджувальних часток, наприклад *еге, так, авжеж*: «– *Вони з України летять, Вадиме Васильовичу... – Авжеж з України...*» [3, с. 270]; «– *Пробачте, Дністер пливе праворуч від станції?!.. – Так, – він підніс руку аж до чола...*» [3, с. 292].

Серед найбільш вживаних часток, з яких починається відповідь, натрапляємо на *стверджувальні*: «*Це нетря, ви знаєте, тут усе можете дістати...*» – «*Навіть любов?*» – «*Звичайно*» [3, с. 311], що уточнюють значення контексту, полегшують розуміння; *видільні*: «– *Але взагалі ця Америка, – й Ганна Олексіївна завзятуще поколотила ложечкою, – я б воліла повернутись до Канн, коли б... – Коли б, коли б!...*» [3, с. 260]; *власне модальні частки*: «– *Ви хочете життя, вічна-віч?... – Може, й так*» [3, с. 263], що надають діалогам певних емоційно-сміслових відтінків, як згода, сумнів, припущення. Безсумнівно, частки посідають важливе місце серед інших засобів вираження модальності.

Повтор у питанні та відповіді особових займенників свідчить про підкреслення автором індивідуальності персонажа, ролі його «я»: «– *Я вас знаю, – відкинув він русяву чуприну, – я вас бачив безліч разів над Дунаєм, ви ходите в білій панамі, й я страшенно хотів бачити ваші етюди... Я підняв брови. – Я – Ірин. Микола Ірин. Я хотів не дати ознаки, що я його знаю. Я знав його – його вірші й його статті. Я знав, що це многонадійний учений...*» [3, с. 274], цей приклад – сцена першого знайомства із одним із головних героїв твору, людиною сильною та сміливою.

Повтор протиставного сполучника у відповіді виконує функцію протиставлення, відносно подій твору це – спокійне емігрантське життя та участь у небезпечному русі опору: «– Але ми боялись, що ви скажете мамі, а мама знов комусь... – А тепер не боїтесь? – сухо промовив я й відламав галузку. – Завтра він виїздить у Карпатську Україну, – зашарілась Галочка, й я з ним... – А мама?...» [3, с. 274].

Відповіді, у яких використано питальний займенник *хто*, виконують цілком традиційну функцію – запитання про статус предмета думки: «– Тим часом ви житимете в пансіоні, ви ходитимете на річку й ждатимете. Вас нічого не обходить. Все робитимуть інші. – **Хто?**» [3, с. 292-293].

Емоційний вигук *ах*, який розпочинає відповідь, як правило, вжито для вираження несподіваних емоцій, що мають протилежне значення тому, про що йдеться у питанні: «– Правда, ви студіювали театр. – **Ах**, це давно – ці роки – це лиш базар, продаж речей і голод» [3, с. 318]. Вигук *яка* відображає захоплення героїв, наприклад, природою: «– **Яка** голубінь, друже! – **Яка** провесна, Галочко!...» [3, с. 268].

Інформативна додатковість вставлених конструкцій у повісті «Еней та інші» підкреслюється введенням їх до складу діалогів за допомогою виключно дужок. За структурою своєю такі елементи є складними реченнями або парцельованими конструкціями. Функціями вставлень є пояснювальна-уточнювальна: «– Ви переконані, маестро? – крикнула мені Галочка... – Не зовсім, – прокинувся я з маріння (я вже знов повертався до зон нереального, вчорашнього, позавчорашнього, до містерних спекуляцій у фантастичному закапелку), – я тужу завжди за крижаною логікою, точним висловом...» [3, с. 290]; причиново-мотиваційна, модально-оцінна.

Специфікою діалогів Ю. Косача у розглянутому творі є оформлення відповіді на репліки за допомогою вставленої конструкції: «– Я це знаю, бо я це чула вже, декілька разів (тільки раз, – сказав Божок), хоч би й раз... добре. Я нічого не кажу. Може, я й буду вашою дружиною...» [3, с. 362].

Частина вставлених конструкцій є надскладними утвореннями, реченням якої притаманна поліінформативність, у межах якої вставлена конструкція є семантично ємнішою, ніж основне речення: «– А як з театром?.. (...Така собі Froutbühne. Власне, для насолоди. Позбирали дівчат, бідних, знівечених, зголоднілих. В Харкові це ж голод був. І з Дніпропетровського, рештки якихсь театрів, ансамблів.

Вранці один, барон Борман, із скрипучим голосом, із стеком ходив здовж шерегу, приймав рапорт і бив. Жінок бив – уявляєте?.. А вночі вривались. Тягнули пити, танцювати. Роздягали. Бідні дівчата, бідна Україна. Поки Бормана не зліквидували. Наші ж...))» [3, с. 301].

У деяких вставлених конструкціях і вставлення й основна частина характеризуються власним комунікативним планом і належать до різних мовленнєвих ситуацій: «– Галочко, – сказав я тихо, – ви вмовляєте в себе, що він вас вивіз з Беотраду... Я був тоді в Парижі... і потім постріли в «Січовій Гостинниці», атакування танків... (...Вона спалахнула: плечем до плеча ми стояли, набоїв дуже мало, ця героїчна групка людей, дехто не міг справлятися з кулеметом, і гірський, березневий вітер, так, так...))» [3, с. 331].

Спогади у вставлених конструкціях містять парцельовані речення: «Ще голос Лариси: (...станції, все станції. Ешельони. Велика Україна. Страшна Україна. Вояки – італійці, німаки, еспанці, монголи, хто їх назбирав, цю наволоч?.. їхала в кльозеті. Смерділо. В коридорі теж. Вояки гавкотіли. Недобре стало, млосно. Сиділа на колінах. Хтось брав за руку. Нехай, сволочи беруть, аби проїхати. З боків заграва. Насип, зрізаний ліс, щоб галявина була. Й раптом забряжчало скло, все шкереберть. Наші. Партизани... Хотілось плакати з радості. Я й плакала, уявіть...))» [3, с. 301]. Тут автор використовує прийом кіномонтажа, для якого характерним є апелювання до всіх органів чуття та створення образно-зорових уявлень.

Історія української літератури ХХ століття багата на митців, чий життєвий і творчий шлях викликав і досі викликає неоднозначні, нерідко полярні думки читачів, критиків, літературознавців. Яскравим прикладом саме такої – зітканої із протиріч, непослідовної аж до крайнощів і, водночас, різнобічно обдарованої творчої особистості бачиться сьогодні постать Юрія Миколайовича Косача [4, с. 15].

Повість «Еней та життя інших» написана в руслі світоглядних та художніх традицій Українського Мистецького Руху. Юрій Шерех наголошує, що у цьому творі поєднуються головні ознаки, властиві творчості автора загалом – пристрасність, незвичайність і своєрідність, сміливість і поетичність [6].

Структура різних моделей діалогів у Косача обумовлена інтенцією автора. При цьому вони, як і пряма мова повісті, свідомо щільно вмонтовані в текст з метою передачі цілісності життя, на що вказували сучасники письменника.

Діалоги у творі різноманітні як за структурою запитання/відповідь, так і за мовленнєвим складом, з точки зору лексики, морфології та синтаксису. Виконують різноманітні функції, серед яких характеристика персонажів з різних боків, передача особливостей живої, невимушеної розмови, передання різних емоційно-сміслових відтінків, створення для читача ефекту присутності.

Мова творів різних періодів діяльності Юрія Косача, є, на наш погляд, ще не достатньо дослідженою, тому перспективним видається продовжувати роботу у цьому напрямку.

Література

1. Агеєва В. Між екзотизмом і традицією // Проза про життя інших: Юрій Косач: тексти, інтерпретації, коментарі / Упор. В. Агеєва. Київ, 2003. 352 с.
2. Дмитрук О. Тотожність мистецтва і життя в повісті Юрія Косача «Еней та життя інших» // Слово і Час. 2009. № 9. С. 42–48.
3. Косач Ю. Еней та життя інших // Проза про життя інших: Юрій Косач: тексти, інтерпретації, коментарі / Упор. В. Агеєва. Київ, 2003. 352 с.
4. Романов С. М. Юрій Косач між минулим і сучасним. Історична проза письменника 1930-х років: монографія. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. 268 с.
5. Шалагінова О. «Свій серед чужих, чужий серед своїх»: Юрій Косач у спогадах Юрія Шевельова (Шереха) // Леся Українка і сучасність: Зб. наук. пр. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. Т. 6. С. 466–484.
6. Шерех Ю. Прощання з учора // Проза про життя інших: Юрій Косач: тексти, інтерпретації, коментарі / Упор. В. Агеєва. Київ, 2003. 352 с.
7. Шульжук Н. В. Проблеми опису українського діалогічного мовлення (лінгвістичний аспект) // Наук. зап. сер. «Філологічна». Острог: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія». Вип. 10. 2008. С. 191–200.

Referenses

1. Aheieva V. Mizh ekzotyzyzmom i tradytsiieiu [Between Exoticism and Tradition]. In: *Proza pro zhyttia inshykh: Yurii Kosach: teksty, interpretatsii, komentari*. Kyiv, 2003, 352 p. (in Ukrainian).
2. Dmytruk O. *Totozhnist mystetstva i zhyttia v povisti Yuriiia Kosacha «Enei ta zhyttia inshykh»* [Identity of art and life in the story of Yuri Kosach «Aeneas and the lives of others»]. In: *Slovo i Chas*, 2009, no. 9, pp. 42–48. (in Ukrainian).
3. Kosach Yu. Enei ta zhyttia inshykh [Aeneas and the lives of others]. In: *Proza pro zhyttia inshykh: Yurii Kosach: teksty, interpretatsii, komentari*. Kyiv, 2003, 352 p. (in Ukrainian).
4. Romanov S. M. *Yurii Kosach mizh mynulym i suchasnym. Istorychna proza pysmennyka 1930-kh rokiv* [Yuri Kosach between past and present. Historical prose of the 1930s writer]. Lutsk, 2009, 268 p. (in Ukrainian).

5. Shalahinova O. «*Svii sered chuzhykh, chuzhyi sered svoikh*»: *Yurii Kosach u spohadakh Yuriiia Shevelova (Sherekha)* [«Your own among strangers, stranger among your own»: Yuri Kosach in the memories of Yuri Shevelyov (Sherekh)]. In: *Lesia Ukrainka i suchasnist: Zb. nauk. pr.* Lutsk, 2010. Vol. 6, pp. 466–484. (in Ukrainian).
6. Sherekh Yu. Proshchannia z uchora [Farewell from Yesterday]. In: *Proza pro zhyttia inshykh: Yurii Kosach: teksty, interpretatsii, komentari.* Kyiv, 2003, 352 p. (in Ukrainian).
7. Shulzhuk N. V. *Problemy opysu ukrainskoho dialohichnoho movlennia (linhivistychnyi aspekt)* [Problems of description of Ukrainian dialogical speech (linguistic aspect)]. In: *Nauk. zap. ser. «Filolohichna».* Ostroh, vol. 10, 2008, pp. 191–200. (in Ukrainian).

Hanna Zviahina. The Functionality of Dialogs in the Story of Yurii Kosach «Enei and Life of Other». Yuri Kosach has been considered as a controversial person despite considerable creative work and a glorious ancestry. The story was written as a ideological and modern work and connect with the philosophy and ideology of the AUM period.

The article is devoted to the theme of the functionality of the dialogues in the story of Yurii Kosach «Enei and life of other». Attention paid to the personality of the writer, and especially to the work of the AUM period, which reflected the author's search for national identity. The author tried to «imagine» and create several options for finding a national identity in the special conditions of isolation from the Motherland. Thus, the national identity for the heroes of the story becomes one of the central principles of existence.

Structure of different model of dialogues is investigated using several tactics: variety on the structure of the question / answer, according to the language composition, in terms of vocabulary, morphology and syntax. Dialogues perform various functions, including the different sides characteristic of characters, creating the effect of presence for the reader. The topic of the study is the chosen dialogues and the direct speech of characters as spokespersons of the author's quest for the merger of diverse points of view into discourse of the art into a single idea.

The structure of various models of dialogues in Kosach is due to the intention of the author. At the same time, they, like the direct language of the story, are intentionally densely inserted in the text in order to transfer the integrity of life.

The language of works of different periods of Yurii Kosach's activity is, in our opinion, not enough researched yet, therefore, it seems promising to continue work in this direction.

Key words: direct speech, functionality, insertion, national identity, parceling

Звягіна Ганна Олександрівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри культурології та українознавства Запорізького державного медичного університету, *ORCID iD*: 0000-0002-9778-6833; a_zvjagina@ukr.net